

GENEL OLARAK MİLLETLERARASI SPOR TAHKİM MAHKEMESİ (CAS) VE BU MAHKEMEDE UYGULANAN TAHKİM ÇEŞİTLERİ

Dr. Cenk AKİL

GİRİŞ

Spor, günümüz dünyasında gerek izleyici gerekse profesyonel olarak pek çok insanın ilgilendiği bir faaliyet olup kitleler arasında giderek daha da fazla yaygınlık kazanmaktadır. Bu süreç içerisinde milletlerarası spor müsabakaları özel bir yer tutmaktadır. Bu tip müsabakalara çok başarılı, tabir caiz ise mesleğinin zirvesindeki sporcular katıldığından müsabakalar üst düzeyde çekişmelere sahne olmakta; bunun doğal bir sonucu olarak zaman zaman uyuşmazlıklar da meydana gelmektedir. İşte bu uyuşmazlıkların kısa sürede, uzman kişilerce hallolunmasına büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır. Zira sporcuların bir sonraki müsabakaya katılıp katılamayacakları genellikle meydana gelen uyuşmazlığın bir an önce ve bağlayıcı biçimde çözülmesine bağlıdır. Duyulan bu ihtiyacı karşılamak üzere, hakkında aşağıda daha geniş bilgi verilecek olan Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi kurulmuştur. Bahsi geçen Mahkeme Türk spor hukuku bakımından da önemli bir yere sahiptir. Zira Türk sporcularıyla ilgili spor hukukundan doğan uyuşmazlıkların da bu mahkeme önüne götürülmesi mümkündür.

I. GENEL OLARAK SPOR TAHKİM MAHKEMESİ

Yukarıda da belirtildiği gibi tarihsel süreç içerisinde profesyonel sporcuların sayısındaki artışa paralel olarak sadece sporcularla değil, spor kulüpleri, spor federasyonları, spor müsabakalarını düzenleyenler ile sporda

görev alan diğer kişilerle ilgili hukuki uyuşmazlıklar da çoğalmıştır¹. 1980’li yıllara kadar spor hukuku (*lex sportiva*)² uyuşmazlıklarını³ nihai biçimde

¹ **Paulsson**, Jan, Arbitration of International Sports Disputes, HeinOnline-11 Ent.& Sports Law. 13 1993-1994, s. 12. Uluslararası spordan kaynaklanan uyuşmazlıkların farklı sebepleri vardır. Bunlardan biri de işin ticari yönüdür. Nitekim uluslararası spor günümüzde dünya ekonomisinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Kitle iletişim araçlarının gelişmesi ve sporun popülerliğinin artması sporu “satılabilir bir ürün” haline getirmiştir. Aynı zamanda, sporcuların kazançları da günümüzde oldukça artmıştır. Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. **Samuel**, Adam/**Gearhart**, Richard, Sportign Arbitration and the International Olympic Committee’s Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 313; **Polvino**, Anthony, Arbitration as Preventative Medicine for Olympic Ailments: The International Olympic Committee’s Court of Arbitration for Sport and the Future for the Settlement of International Sporting Disputes, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 327.

² *Lex sportiva* hakkında geniş bilgi için bkz. **Nafzinger**, James A. R., Lex Sportiva an CAS, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 409 vd.; **ERBSEN**, Allan, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 441 vd.; **Erkiner**, Kısmet, Lex sportiva!, Radikal, 26.9.2002; **Foster**, Ken, Lex Sportiva an Lex Ludica: The Court of Arbitration for Sport’s Jurisprudence, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 420 vd. Anılan son yazar “lex sportiva” teriminin tek bir anlamı olmadığını ifade etmiştir. Bununla birlikte “lex sportiva”nın spor düzenlemelerinden çıkarılan genel prensipler olduğu söylenebilir (**Foster**, s. 421).

³ Spor hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklar sporun ticari yönünden kaynaklananlar, spor sahalarındaki istihdam ilişkilerden kaynaklananlar, spor organizasyonlarının faaliyet alanlarının belirlenmesinden kaynaklananlar ve spor kurallarını koyan kuruluşlar tarafından atletlere verilen cezalardan kaynaklananlar olmak üzere başlıca dörde ayrılabilir (FitzGerald, Mary K., The Court of Arbitration for Sport: Dealing with Doping and Due Process During the Olympics, Sports Lawyers Journal, 2000, Vol. 7, s. 220).

çözümüne bağlayacak bağımsız bir merciin bulunmaması bu konuda adım atılmasını zorunlu hale getirmiştir. Nitekim, 1981 yılında spor hukukunda kaynaklanan uyuşmazlıklar için bağımsız bir yargılama sistemi oluşturma düşüncesi Milletlerarası Olimpiyat Komitesi'nde ele alınmış ve 30.6.1984 tarihinde bu konuda hazırlanan tüzük onaylanarak yürürlüğe girmiştir⁴. Böylelikle, spor hukukundan doğan uyuşmazlıklar milletlerarası spor hukuku alanında en büyük otorite olan Milletlerarası Olimpiyat Komitesi'nin kurmuş olduğu Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi (*Court of Arbitration for Sport*) tarafından tahkim yoluyla, esnek, spor hukukunun ihtiyaçlarına uygun, hızlı ve düşük maliyetle çözülmesi düşüncesi hayata geçirilmiştir⁵. 1991 yılında MSTM tarafından kabul edilen tahkim kılavuzunda (*Guide to Arbitration*) yer alan bir tahkim şartına milletlerarası spor federasyonlarının tüzüklerinde de yer verilince, MSTM tüzüğü⁶ ve milletlerarası spor federasyonları tarafından öngörülen kurallara ilişkin olarak ortaya çıkan ve ilgili federasyon tarafından dostane yöntemlerle çözüme bağlanamayan uyuşmazlıkların devlet mahkemelerine müracaat edilmeksizin MSTM tarafından kesin olarak karara bağlanacağı taraflarca bir tahkim şartı olarak taahhüt edilmeye başlanmıştır. Bunu takiben pek çok milletlerarası spor federasyonu ve Milli Olimpiyat Komitesi tüzüklerinde bu tip bir hükme yer

⁴ **Küçükgüngör**, Erkan, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim (The Court of Arbitration for Sport), AÜHFD, 2004/2, s. 6. MSTM'nin tarihçesi için bkz. **McLaren**, Richard H., Twenty-Five Years of The Court of Arbitration for Sport: A Look in the Rear-View Mirror, Marquette Sports Law Review, Vol. 20:2, 2010, s. 306; **Reeb**, Matthieu, The Role and Function of the CAS, The Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Ed.: Ian Blackshaw/Robert Siekmann/Janwielle Soek, Lahey 2006, s. 32-33.

⁵ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 6. Ayrıca bkz. **Akgül**, s. 210-212. Spor uyuşmazlıklarının tahkim yoluyla çözümlenmesinin dezavantajlarından da bahsedilmektedir. Bkz. **Samuel/Gearhart**, s. 316. Bu tip bir durumla özellikle spor uyuşmazlıklarının tahkim yoluyla halli neticesinde verilen kararların tanınması ve tenfizinde karşılaşmaktadır (**Samuel/Gearhart**, s. 322 vd.; **Polvino**, s. 341-343; **Kane**, s. 475-476).

⁶ Bundan sonra "Tüzük" olarak anılacaktır.

vermiş⁷ ve zamanla MSTM'nin karara bağlayacağı uyuşmazlıkların sayısında ciddi bir artış yaşanmıştır⁸.

MSTM'nin bir uyuşmazlık hakkında karar verebilmesi için bu hususta tarafların rızasının bulunması şarttır. Bu rıza, aralarındaki hukuki ilişkiyi doğuran sözleşmede yer alan bir tahkim şartından, uyuşmazlığın doğumundan sonra akdettikleri bir tahkim anlaşmasından veya zımnî bir şekilde meydana gelebilir⁹.

Kurumsal bir tahkim mahkemesi olan MSTM'nin¹⁰ merkezi İsviçre'dedir. Bunun yanı sıra uyuşmazlıkların daha kolay halledilebilmesi amacıyla Amerika Birleşik Devletleri'nin New York ve Avustralya'nın Sydney kentinde Daimi İdari Bürolar kurulmuştur^{11,12}. Bahsi geçen bürolar

---

⁷ **Pinna**, Andrea, The Trails and Tribulations of the CAS, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 386-408, s. 398-399.

⁸ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 6-7.

⁹ **Akgül**, s. 209.

¹⁰ **Koçak**, Talat Emre, CAS kararlarına karşı başvurulabilecek kanun yolları, TamSaha Dergisi, Mart 2007, s. 47.

¹¹ **Blackshaw**, Ian, The Court of Arbitration for Sport: An International Forum for Settling Disputes Effectively 'Within the Family of Sport', Entertainment Law, Vol. 2, No. 2, Summer 2003, s. 62; **Reeb**, s. 37.

¹² Bunun dışında MSTM'nin belli spor organizasyonlarında geçici (*ad hoc*) mahkemeler kurarak o müsabakalara özgü uyuşmazlıkları halletmesi de mümkündür (**Reeb**, s. 38; **Kane**, s. 462 vd.; **Plantey**, Alain, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 50; **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 12). Bu bağlamda, 15 Eylül-1 Ekim 2000 tarihinde gerçekleştirilen Sidney Olimpiyat Oyunları için kurulan *ad hoc* mahkemede bakılan tahkim için bkz. **Kaufmann-Kohler**, Gabrielle, Arbitration at the Sydney Olympic Games, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 105 vd. Keza, Atina'da gerçekleştirilen 2004 Olimpiyat Oyunlarına ilişkin olarak kurulan *ad hoc*

Lozan'a bağlı olarak çalışmakta ve usule ilişkin tüm işleri yapma yetkisine sahip bulunmaktadır¹³. MSTM'nin üç üyesi Avrupa, iki üyesi Afrika, iki üyesi Amerika, iki üyesi Asya ve bir üyesi de Okyanusya kıtasından seçilmektedir¹⁴. MSTM, bağımsız^{15, 16} bir yapıya sahip olup kendi içinde oluş-

---

MSTM mahkemesi ve verdiği kararların değerlendirilmesi için bkz. **Di Petro**, Domenico, The Ad Hoc Division of the Court of Arbitration for Sport at the Athens 2004 Olympic Games-An Overview, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 134 vd.

¹³ **Bozkurt**, Murat Nart, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi, ABD, 2010/2, s. 166.

¹⁴ **Panagiotopoulos**, Dimitrios, Court of Arbitration for Sports, Villanova Sports & Ent. Law Journal, Vol. 6, s. 56; SIMMA, Bruno, The Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Ed.: Ian Blackshaw/Robert Siekmann/Janwillem Soek, Lahey 2006, s. 23

¹⁵ Hakemlerin bağımsızlığından kasıt hakemlerin kararlarını verirken hiçbir makam, merci, kişi veya organdan emir ve talimat almamaları onlara tavsiye ve telkinde bulunulmaması; davanın tarafları ile objektif karar vermeyi engelleyecek bir ilişki içerisinde bulunmamalarıdır ŞANLI, Cemal, Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, 3. B., İstanbul 2005, s. 353.

¹⁶ MSTM'nin bağımsızlığı hakkında geniş bilgi için bkz. **Keçeciler**, s. 112 vd. MSTM'nin bağımsızlığı İsviçre Federal Mahkemesi tarafından çeşitli kararlarıyla teyit edilmişse de (bu konuda bkz. **Plantey**, s. 50 vd.) bu kararların doğruluğu ve MSTM'nin ne ölçüde bağımsız olduğu sorgulanmaktadır. Bu konuda bkz. **Vrijman**, Emile, Experiences With Arbitration Before the CAS: Objective Circumstances or Purely Individual Impressions?, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 63 vd.; **Downie**, Rachelle, Improving the Performance of Sport's Ultimate Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport, Melbourne Journal of International Law, Vol. 12, 2011, s. 320; **Paulson**, Jan, Arbitration of International Sport Disputes, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 47; **Pinna**, s. 400-402. Davaya bakan hakemlerin taraflardan herhangi biriyle herhangi bir bağ, menfaat ilişkisi veya bağımlılığının bulunmaması,

turduğu hakem heyetleri ile spor hukukuna ilişkin tüm uyuşmazlıkları, spora özgü usul kuralları çerçevesinde, tahkim ve arabuluculuk yöntemlerini kullanarak çözüme bağlamakla ve uzun vadede milli, milletlerarası spor federasyonları ve spor kuruluşlarının usule ilişkin kuralları arasındaki ahengi sağlamakla görevlendirilmiştir. Bu bağlamda MSTM'nin beş fonksiyonundan söz etmek mümkündür¹⁷:

- i) Uyuşmazlıkları¹⁸ ilk ve tek yetkili merci olarak karara bağlamak,
- ii) Spor federasyonları tarafından alınan kararları (disiplin cezaları) istinaf¹⁹ merci olarak incelemek,

meydana gelen uyuşmazlıkta herhangi bir rollerinin bulunmamış olması şarttır. Ancak “vatandaşlık bağı” burada bir engel olarak görülmemektedir. Diğer bir deyişle, bir hakem, kendi ulusundan olan gerçek veya tüzel kişinin dosyasına hakem olarak davalı veya davacı tarafça seçilebilir ve heyete başkanlık edebilir (**Erkiner**, Kısmet, Spor Hukuku II, <http://www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber&param=75>). Vatandaşlık bağı bir engel değilse de hakemlerin görev yaptıkları uyuşmazlık bakımından taraflardan biriyle veya uyuşmazlık konusuyla bağlantıları var ise hakemin bunu derhal açıklaması gerekir. Hakemin tarafsızlığını ortadan kaldıran haklı gerekçeler var ise bu durumun öğrenildiği tarihten itibaren yedi gün içinde hakemin reddedilmesi mümkündür (**Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 15).

¹⁷ **Bozkurt**, s. 167. Karş. McLAREN, Richard, CAS Advisory Opinions, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 180; **Kane**, Darren, An Evaluation of the Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 456; **Reeb**, s. 35; **Samuel/Gearhart**, s. 318; **Polvino**, s. 339.

¹⁸ MSTM sporla doğrudan ya da dolaylı ilgili her türlü uyuşmazlığa bakmaktadır. Buna ticari meseleler de dâhildir. Örneğin, sponsorluk sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklar gibi. MSTM'ye bir atlet gibi gerçek kişilerin yanı sıra spor derneği yahut şirket gibi tüzel kişiler de başvurabilmektedir **Blackshaw**, s. 62-63; **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 13.

¹⁹ Biz diğer yazarlardan farklı olarak MSTM'de uygulanan tahkimin ikinci çeşidinin “temyiz” değil de “istinaf” olarak Türkçeye çevirmenin daha doğru olduğu kanı-

- iii) Uyuşmazlıkları arabuluculuk yöntemiyle dostane bir biçimde çözmek²⁰,
- iv) Spora ilişkin hukuki konularda tavsiye niteliğinde görüş bildirmek²¹,
- v) Milletlerarası spor müsabakaları ve olimpiyat oyunları sırasında meydana gelebilecek uyuşmazlıkları kısa sürede çözmek.

MSTM'nin baktığı uyuşmazlıklar belirli bir spor dallarına inhisar ettirilmiş değildir. Bir başka deyişle, MSTM bütün spor dallarına ilişkin uyuşmazlıklar hakkında karar vermektedir²².

MSTM'de yargılama faaliyeti, esas olarak İlk Derece Tahkim Birimi ile İstinaf Tahkim Birimi tarafından yürütülmektedir, yani iki ayrı tahkim usulü uygulanmaktadır²³. MSTM'nin yetki ve işleyişini düzenleyen mevzuatta Spor Tahkimi Uluslararası Konseyi tarafından 2010 yılında bir takım

---

sındayız. Zira MSTM, tahkimin ikinci çeşidinde yaptığı inceleme neticesinde verilen ilk kararı iptal edip yerine yeni bir karar verebileceği gibi uyguladığı usul kuralları da hukukumuzdaki temyiz incelemesinden ziyade istinafi andırmaktadır.

²⁰ MSTM nezdinde işleyen arabuluculuk faaliyeti hakkında geniş bilgi için bkz. **Blackshaw**, s. 70 vd.; **Güman**, Nihat, Spor Tahkim Mahkemesi Arabuluculuk (Mediasyon-Uzlaştırma) Kuralları, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, I. Cilt, İstanbul 2009, s. 799-805; **Kane**, Ousmane, The CAS Mediation Rules, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 194. Anılan son yazar arabuluculuğu tahkimden ayıran özellikleri şu şekilde sıralamıştır: 1. Arabuluculuk şekilci değildir. 2. Arabuluculukta usul, taraflarca belirlenir. 3. Arabuluculukta yapılan taahhütler bağlayıcı değildir.

²¹ Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. **McLaren**, Advisory Opinions, 180 vd.; **Blackshaw**, s. 77 vd. MSTM'nin tavsiye niteliğinde bildirdiği görüşlerin bağlayıcılığı yoktur (REEB, s. 37). Tavsiye niteliğindeki karar örnekleri için bkz. **Blackshaw**, Ian S., Mediating National and Sports International Perspectives Disputes, The Hague, 2002, s. 53 vd.

²² **Küçükgüngör**, Erkan, Spor Hukukunda Uygulanan Tahkim ve Alternatif Çözüm Yöntemleri, BATİDER, 2004/4, s. 49.

²³ **Gilson**, Eric T., Exploring the Court of Arbitration for Sport, Law Library Journal, Vol. 98: 3, 2006-28, s. 505; **Bozkurt**, s. 167.

değişiklikler yapılmıştır²⁴. Aşağıda bu usuller, yapılan değişiklikler de esas alınarak iki başlık altında incelenecektir.

II. BİRİNCİ DERECE TAHKİM USULÜ

Birinci derece tahkim usulüne sıklıkla sponsorluktan, televizyon yayın haklarından, sporcu menajerliğinden, sporcu lisansına ait sözleşmelerinden, haksız fiilden kaynaklanan uyuşmazlıklar için başvurulmaktadır²⁵. Birinci derece tahkim usulüne başvurulabilmesi için tarafların başlangıçta ya da uyuşmazlık ortaya çıktıktan sonra uyuşmazlığı MSTM'ye sunmak konusunda anlaşmış olmaları, yani aralarında tahkim sözleşmesinin bulunması gerekmektedir²⁶. MSTM'nin kendisine yapılan bir müracaat olmaksızın kendiliğinden harekete geçmesi söz konusu değildir²⁷. Tahkim sözleşmenin şekli ve içeriği prensip olarak taraflara bırakılmıştır²⁸. Birinci derece tahkim usulü genellikle 6 ilâ 12 ay sürmektedir²⁹.

²⁴ Yapılan bu değişiklikler hakkında toplu bilgi için bkz. **Erkiner**, Kısmet, Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi << C. A. S. >>, 2. B., İstanbul 2010, s. 20-21.

²⁵ **Blackshaw**, s. 66; **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 73-74; **Keçeciler**, s. 84-85. Karş. **Erkiner**, Kısmet, Spor Hukuku II, <http://www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber&param=75>; **Gilson**, s. 506. Belirtmek gerekir ki, MSTM'nin bugüne kadar bir uyuşmazlığın sporla ilgili olmadığından bahisle kendisini yetkisiz saydığı bir kararı olmamıştır (**Akgül**, s. 216).

²⁶ **Kaufmann-Kohler**, Gabrielle/**Baertsch**, Philippe, The Ordinary Arbitration Procedure of the Court of Arbitration for Sport, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 70; **Gilson**, s. 506; **Keçeciler**, Murat, Uluslararası Spor Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2006, s. 84; **Bozkurt**, s. 167. Bu sözleşme MSTM Statüsüne aykırı hükümler içeremez (**Panagiotopoulos**, s. 65).

²⁷ **Keçeciler**, s. 90.

²⁸ **Simma**, s. 26.

²⁹ **Gilson**, s. 506.

MSTM’de tarafların birinci derece tahkim usulüne başvurabilmeleri için aralarındaki sözleşmeye koymaları tavsiye edilen metin şu şekildedir: “İşbu sözleşmeden doğan veya bu sözleşme ile ilişkisi olan her türlü uyuşmazlık³⁰, münhasıran Lozan/İsviçre’de yerleşik Spor Tahkim Mahkemesi’ne sunulacaktır ve Spora İlişkin Tahkim KOD’u uyarınca nihai olarak karara bağlanacaktır”. Buna karşılık uyuşmazlığın ortaya çıkmasından sonra yapılacak bir tahkim sözleşmesi için tavsiye edilen metin ise “Uyuşmazlık, münhasıran Lozan/İsviçre’de mukim Spor Tahkim Mahkemesi’ne sunulacak ve Spora İlişkin Tahkim KOD’u uyarınca nihai olarak karara bağlanacaktır” şeklindedir³¹.

A. MAHKEMEDE DAVANIN AÇILMASI VE DAVAYA CEVAP

Birinci derece tahkim yoluyla başvurmaya karar veren taraf, yani davacı, MSTM’ye yazılı olarak başvurur³². Söz konusu dilekçede davalı(lar)ın adı ve tam adres(ler)i, MSTM’ye başvuru sebepleri de dâhil olmak üzere olayların ve hukuki iddiaların özeti, davacının başvuru gerekçeleri, tahkim sözleşmesinin bir sureti ya da Usul Talimatları uyarınca tahkimi gerektiren belge, hakem ya da hakemlerin sayısı ve seçimine ilişkin bilgiler, özellikle tahkim sözleşmesi üç hakem öngörüyorsa davacı tarafından MSTM Hakem Listesinden seçilen hakemin ismi ve adresi³³ yer alır.

Davanın açılması üzerine davacı, en az 500 İsviçre Frankı tutarındaki bir harcı Mahkeme Kalemi’ne yatırır³⁴.

---

³⁰ Sporla ilgili uyuşmazlıkları hakkında verilen kararlara karşı tahkime gidilmesi bağlamında hukuk kuralları ile oyun kuralları arasında ayırım yapıp yapılamayacağı konusunda bkz. **Oschütz**, Frank, *The Arbitrability of Sport Disputes and the Rules of the Game, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 200 vd. Yazar spor uyuşmazlıkları bakımından oyun kuralları ile hukuk kuralları arasında bir ayırım yapılmamasına taraftardır.

³¹ **Akgül**, s. 219-220.

³² **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 72.

³³ **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 72.

³⁴ **Keçeciler**, s. 101.

Dava dilekçesine ilişkin olarak yukarıda söylenen şartlar yerine getirilmezse, MSTM Kalemi tarafından davacıya, bunların yerine getirilmesi için bir defaya mahsus olmak üzere kısa bir süre verilir. Bu sürede şartların yerine getirilmemesi durumunda başvuruda bulunulmamış sayılır³⁵.

MSTM'yi yetkili kılan bir tahkim sözleşmesinin mevcut olmadığına açıkça anlaşılması hali hariç, Mahkeme Kalemi, tahkim yargılamasını başlatmak için gerekli tedbirleri alır. Bu bağlamda, özellikle, dava dilekçesini karşı tarafa tebliğ eder, tarafları davanın esasına uygulanacak hukuk hakkında görüşlerini bildirmeye davet eder ve davalıya, davacıya cevap verebilmesi, hakemlerin sayısı ve seçimi hakkında görüşünü bildirmesi ve özellikle de MSTM'nin hakem listesinden bir hakem seçmesi için süre verir. Davalının vereceği cevap şu hususları içermelidir: Savunmanın özeti, her türlü görevsizlik iddiası ve her türlü karşı iddia (Tüzük m. R39, I)³⁶.

Davalı, kendisine cevabını verebilmesi için verilen sürenin, davacının, Mahkeme Kalemince belirlenecek avans harcını ödemesinden sonra belirlenmesini isteyebilir³⁷.

Hakem Heyeti kendi yetkisi hakkında kendisi karar verebilir. Yargılamanın durdurulmasını gerektiren esaslı bir sebep olmadıkça, Hakem Heyeti, bu kararı verirken aynı taraflar arasında aynı uyuşmazlığa ilişkin olarak devlet mahkemesi yahut başka bir tahkim mahkemesi önünde derdest bir davanın olup olmadığını dikkate almaz (Tüzük m. R39, III).

MSTM'nin yetkisine yönelik olarak bir itirazda bulunulursa, MSTM Kalemi ya da -oluşturulmuşsa- Hakem Heyeti, tarafları MSTM'nin yetkisi hakkında görüşlerini yazılı olarak bildirmek üzere davet eder. Hakem mahkemesi, kural olarak, kendi yetkisi hakkında ya ara kararı verir ya da bu konuyu vereceği hükümde karara bağlar (Tüzük m. R39, IV).

Taraflardan biri tahkim sözleşmesi ve MSTM önünde derdest olan birinci derece tahkimin konusu olmuş bulunan vakıalara benzer vakıalar

---

³⁵ Tüzük m. R38, III.

³⁶ **Keçeciler**, s. 102.

³⁷ Tüzük m. R39, II.

hakkında tahkime başvurursa, Hakem Heyeti başkanı ya da -o henüz atanmamışsa- Birim başkanı tarafların da görüşünü aldıktan sonra iki yargılamanın birleştirilmesine karar verebilir (Tüzük m. R39, V).

B. HAKEM HEYETİNİN OLUŞUMU

a. Hakem Sayısı

Hakem Heyeti bir veya üç hakemden oluşur. Tahkim sözleşmesinde hakem sayısı belirtilmemişse, Birim Başkanı davanın karmaşıklığı ve dava konusunun değerini göz önünde bulundurarak hakem sayısını belirler³⁸.

b. Hakemlerin Belirlenmesi

Taraflar, hakemlerin MSTM hakem listesinden nasıl seçileceğini kararlaştırabilirler. Bu konuda anlaşma sağlanamazsa ve tahkim sözleşmesi uyarınca veya Birim Başkanının kararı gereğince tek bir hakemin belirlenmesi gerekiyorsa taraflar, hakemleri, Mahkeme Kaleminin, dava dilekçesini alması üzerine belirleyeceği on beş günlük bir süre içerisinde müştereken seçebilirler. Bu süre içerisinde taraflar anlaşamazsa Birim Başkanı görevlendirmeyi bizzat yapar³⁹.

Tahkim sözleşmesi uyarınca veya Birim Başkanının kararı gereğince üç hakemin atanması gerekiyorsa, davacı, dava dilekçesinde veya hakemlerin sayısı hakkında verilen kararda belirlenen süre içerisinde kendi hakemini belirler. Davalı da, dava dilekçesinin tebliğinden itibaren Mahkeme Kalemi'nin belirleyeceği süre içerisinde kendi hakemini tayin eder. Görevlendirmenin yapılmamış olması durumunda Birim Başkanı, tarafların yerine bu görevlendirmeyi yapar. Bu şekilde belirlenen iki hakem, Mahkeme Kalemince tanınan süre içerisinde kurul başkanını müştereken belirler. Bu süre içerisinde anlaşmaya varılamaması durumunda, Birim Başkanı, Hakem Heyeti Başkanını tarafların yerine kendisi seçer (R. 40.2, III).

³⁸ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 75.

³⁹ Keçeciler, s. 103; Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 75.

c. Hakemlerin Teyidi ve Dosyanın Gönderilmesi

Taraflarca yahut diğer hakemlerce belirlenen hakemler ancak Birim Başkanı'nın onayından sonra görevlendirilmiş olurlar. Onay verilmeden önce, Başkan, hakemin bağımsızlığı ve nitelikleri konusunda mevzuatta aranan şartları taşıdığından emin olmalıdır. Hakem Heyeti oluşturulduktan sonra, Mahkeme Kalemi, dosyayı hakemlere gönderir⁴⁰. Ancak bunun için taraflardan en az birinin harç avansını ödemiş olması gerekir. Hakem Heyeti'ne yardımcı olmak üzere geçici olarak bir kâtip atanabilir. Kâtibin taraflardan bağımsız olması gerekir. Kâtibin ücreti tahkim masraflarına dâhil edilir.

C. ÇOK TARAFLI TAHKİM

a. Bir Tarafta Birden Çok Kişinin Bulunması (Dava Arkadaşlığı)

Tahkim başvurusu birden çok davacı yahut davalı tarafından yapılmışsa, MSTM, Hakem Heyeti'nin yapısını hakemlerin sayısı ve taraflarca benimsenen atama yöntemine uygun olarak belirler. Böyle bir anlaşmanın bulunmaması durumunda, Birim Başkanı, davanın karmaşıklığına ve dava konusunun miktarına göre hakem sayısını belirler⁴¹. Buna karşılık tek bir hakemin belirlenmesi gerekiyorsa, taraflar bunu uzlaşarak on beş günlük süre içerisinde belirlerler. Uzlaşamamaları durumunda ise Birim Başkanı, hakemi bizzat tayin eder. Şayet üç hakemin belirlenmesi gerekiyorsa ve birden çok davacı varsa, davacılar müştereken bir hakem belirlerler. Şayet üç hakem belirlenecekse ve birden çok davalı var ise, bu sefer de davalılar müştereken bir hakem belirler. Hakemler bu şekilde müştereken belirlenemezse Birim Başkanı, taraflar yerine hakemleri belirler. Şayet farklı menfaatlere sahip üç ya da daha çok kişi mevcut ise her iki hakem de tarafların arasındaki anlaşmaya uygun olarak belirlenir. Böyle bir anlaşmanın olmaması durumunda, hakemler Birim Başkanı tarafından belirlenir.

⁴⁰ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 75.

⁴¹ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 95.

Bütün bu hallerde, hakemler, Hakem Heyeti Başkanını Tüzük m. R40.2 uyarınca seçerler⁴².

b. Davanın İhbarı

Şayet davalı, üçüncü bir kişinin tahkime katılmasını istiyorsa, cevap dilekçesinde bunu gerekçeleriyle birlikte ortaya koyması ve cevap dilekçesine bir nüsha daha eklemesi gerekir⁴³. Mahkeme Kalemi bu nüshayı yargılamaya katılması istenen kişiye tebliğ eder ve ona bu konuda görüşünü bildirmesi ve cevap dilekçesi sunması için Tüzük m. R39 uyarınca bir süre tayin eder⁴⁴. Mahkeme Kalemi, üçüncü kişinin yargılamaya dâhil olması hakkında düşüncesini bildirebilmesi için davacıya da süre verir (Tüzük m. R41.2, son c.).

c. Davaya Müdahale

Şayet üçüncü bir kişi, tahkim yargılamasına taraf olarak katılmak isterse, gerekçesini de göstermek suretiyle MSTM'ne dilekçeyle başvurur. Üçüncü kişi, bu başvurusunu tahkim yargılamasından haberdar olmasından itibaren 10 gün içerisinde ve fakat duruşmadan yahut duruşma yapılmayacaksa yazılı usulün tamamlanmasından önce yapmalıdır. Mahkeme Kalemi, bu başvurunun bir suretini taraflara tebliğ eder ve onlara üçüncü kişinin talebi hakkında görüşlerini bildirmeleri ve cevaplarını dava dosyasına koydurmaları için süre tanır (Tüzük m. R41.3).

d. Davayı İhbar ve Müdahaleye İlişkin Ortak Hükümler

Üçüncü bir kişinin tahkim yargılamasına katılabilmesi için bunun ya tahkim sözleşmesinde yer alması ya da kendisinin ve diğer tarafların yazılı rızası gerekir. Mevzuat gereğince tanınan sürelerin sona ermesi üzerine Birim Başkanı ya da -oluşturulmuşsa- Hakem Heyeti, üçüncü kişinin tahkim yargılamasına katılım talebi hakkında karar verir. Ancak bunun için önce-

⁴² <http://www.tas-cas.org> (e.t.: 6.8.2012).

⁴³ **Keçeciler**, s. 104.

⁴⁴ **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 95.

likle ortada geçerli bir tahkim sözleşmesinin bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekir⁴⁵. Birim Başkanı'nın kararı, Hakem Heyeti'nin aynı konuda vereceği karar bakımından bağlayıcı değildir (Tüzük m. R41.4, II, son c.).

Birim Başkanı, üçüncü kişinin tahkim yargılamasına katılımını kabul ederse, MSTM, hakem heyetini, hakemlerin sayısı ve tüm taraflarca mutabık kalınmış atanma usulüne göre oluşturur. Taraflar arasında böyle bir mutabakatın bulunmaması durumunda Birim Başkanı, hakemlerin sayısını, davanın karmaşıklığı ve dava konusunun değerini göz önünde bulundurarak belirler. Şayet sadece bir hakem atanacak ise öncelikle tarafların mutabakatına göre hareket edilir. Tarafların mutabık kalmamaları durumunda ise Birim Başkanı tarafından atanır. Şayet üç hakem atanacak ise, hakemler Birim Başkanı tarafından atanır ve hakemler Hakem Heyeti başkanını belirlerler. Hakemlerin bu konuda anlaşamaması durumunda heyet başkanı Birim Başkanı tarafından seçilir (Tüzük m. R41.4, III).

Üçüncü kişinin tahkim yargılamasına katılımı hakkında Hakem Heyeti'nin vermiş olduğu karar dikkate alınmaksızın Hakem Heyeti'nin oluşumuna itiraz edilemez. Katılımın kabul edilmesi halinde Hakem Heyeti -gerekiyorsa- ilgili usul talimatlarını belirler (Tüzük m. R41.4, IV).

Hakem Heyeti, tarafların da görüşünü aldıktan sonra üçüncü kişinin statüsü ve onun yargılamadaki haklarına ilişkin kararı ile mahkemenin müşavirine (*amicus curiae*) başvurulmasına izin verebilirler (Tüzük m. R41.4, V).

Gerek davanın ihbarı gerekse davaya müdahalede üçüncü kişinin, bu konuya ilişkin menfaatini ispat etmesi gerekir⁴⁶.

D. UZLAŞMA

Birim Başkanı, dosyayı Hakem Heyeti'ne tevdi etmeden önce; daha sonra ise Hakem Heyeti her zaman uyuşmazlığın uzlaşma ile çözümünü sağlamaya çalışır. Tarafların mutabakatı sağlanmış ise her uzlaşma tahkim kararına dönüştürülebilir (Tüzük m. R42).

---

⁴⁵ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 96.

⁴⁶ Keçeciler, s. 104.

E. GİZLİLİK

Tahkim yargılaması gizlidir. Taraflar ve hakemler, MSTM'nin izni olmadıkça, yargılama konusu olayları ve uyuşmazlığa ilişkin diğer bilgileri üçüncü kişilere açıklamamayı taahhüt ederler. MSTM'nin kararları taraflar mutabık olmadıkça yahut Birim Başkanı bu yönde karar vermedikçe yayımlanamaz⁴⁷.

F. YARGILAMA USULÜ

a. Yazılı Usul

Hakem Heyeti önündeki yargılama, yazılı usul ve Hakem Heyeti tarafından gerekli görülürse sözlü usulden oluşur⁴⁸. Hakem Heyeti başkanı dosyayı alınca -gerekli ise- yazılı usulle ilgili olarak talimatları belirler. Bu usul, esas olarak, bir iddia, bir cevap ve -şartlar öyle gerektiriyorsa- düplik ve replikten oluşur. Taraflar iddiada ve savunmada tahkim başvurusunda ve bu başvuruya cevapta yer vermedikleri iddiaları ileri sürebilirler. Daha sonra taraflardan hiçbiri, karşı tarafın rızası olmadan yeni bir iddia ileri süremez⁴⁹.

Taraflar dilekçeleriyle birlikte, dayanmak istedikleri tüm yazılı delilleri de verebilirler. Dilekçelerin teatisinden sonra, tarafların yeni yazılı deliller ileri sürme hakkı yoktur. Bunun istisnasını tarafların anlaşması yahut Hakem Heyeti'nin olağanüstü durumlar nedeniyle buna izin vermesi oluşturur⁵⁰.

Taraflar dilekçelerinde tanıkların listesine ve onların hangi konuda tanıklık yapacaklarına dair kısa bir bilgiye yer vermelidirler. Aynı şey tarafların dinlenilmesini istedikleri bilirkişiler açısından da geçerlidir. Taraflar bunun dışında dilekçelerinde diğer ispat vasıtalarını da açıklamalıdır. Yazılı tanık beyanları da dilekçelerle birlikte dosyaya konulmalıdır⁵¹.

⁴⁷ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 96.

⁴⁸ Simma, s. 27; Keçeciler, s. 103.

⁴⁹ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s.82.

⁵⁰ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 82.

⁵¹ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 82.

Bir karşı iddia yahut yetki itirazı ileri sürülürse, MSTM Kalemi, davacı tarafından bunlara cevap verilebilmesi için bir süre tayin eder (Tüzük m. R44.1 son f.).

b. Duruşma

Dilekçeler teatisi tamamlanır tamamlanmaz Hakem Heyeti başkanı, duruşmayı ve özellikle duruşma tarihini göz önünde bulundurarak gerekli talimatları verir. Kural olarak, bir kez duruşma yapılır⁵². Duruşmada, Hakem Heyeti, tarafları, tanıkları, bilirkişileri ve ayrıca tarafların son sözlü açıklamalarını dinler. Burada son sözü söyleme hakkı davalıdadır. Hakem Heyeti başkanı duruşmayı yönetir ve beyanların az ve öz olmasına ve ayrıca yazılı açıklamalardaki konularla sınırlı olmasına özen gösterir. Taraflar başka türlü kararlaştırmadıkça oturumlar aleni değildir⁵³. Zabıt tutulabilir⁵⁴. Hakem Heyeti tarafından dinlenen her kişiye tercüman tarafından yardımcı olunabilir ve tercümanın ücreti, dinlenen kişiyi çağırılan tarafa aittir (Tüzük m. R44.2, II, son c.).

Taraflar, dilekçelerinde göstermiş oldukları tanık ve bilirkişileri Hakem Heyeti tarafından dinlenmek üzere mahkemeye çağırırlar. Taraflar, tanıkların ve bilirkişilerin duruşmada hazır bulunmalarından ve masraflarından sorumludurlar (Tüzük m. R44.2, III).

Hakem Heyeti, tarafların dinlenen tanıklara soru sormasına izin verebilir⁵⁵. Hakem heyeti de gerekli gördüğü hususları tanıklara sorabilir⁵⁶.

Hakem Heyeti başkanı, tanıkların ve bilirkişilerin tele/video-konferans yoluyla dinlenmelerine izin verebilir⁵⁷. Bilirkişi önceden raporunu sunmuşsa,

⁵² Uygulamada Hakem Heyetinin duruşma yapmadan karar vermesi istisnadır (**Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 83).

⁵³ **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 85.

⁵⁴ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 17.

⁵⁵ Taraflar sadece kendi tanıklarına değil, karşı tarafın tanıklarına da soru sorabilir (**Netze**, s. 213).

⁵⁶ **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 85.

⁵⁷ Bu yöntem usulüne uygun olarak uygulanması durumunda hem zamandan hem de masraftan tasarruf sağlamaktadır (**Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 84).

tarafların mutabakatıyla bir tanığın/bilirkişinin duruşmadan varestede tutulması mümkündür. Hakem Heyeti, bir tanığın ya da bilirkişinin mahkeme huzuruna çıkmasını gereksiz bularak dinletme talebini sınırlandırabilir yahut tamamıyla reddedebilir. Bir tanığın, bilirkişinin ya da tercümanın dinlenilmesinden önce Hakem Heyeti, usulü dairesinde, bu kişiyi, yalan yere yemin etmenin cezası müstelzim olduğunu hatırlatarak doğruyu söylemeye davet eder⁵⁸. Hakem Heyeti emretmedikçe duruşma bittikten sonra taraflar yazılı beyanda bulunamazlar. Hakem Heyeti, dava hakkında yeterince bilgi sahibi olduğu kanaatine ulaşırsa, tarafların da görüşünü aldıktan sonra, duruşma yapılmamasına karar verebilir (Tüzük m. R44.2, V).

Taraflar, Hakem Heyetinden, karşı tarafın elinde yahut kontrolü altında bulunan belgeleri ibraz etmesi yönünde emir vermesini talep edebilirler. Böyle bir belgenin ibrazını isteyen taraf, belgenin mevcudiyetini ve davayla olan ilgisini ortaya koymak zorundadır (Tüzük m. R44.3, I). Şayet Hakem Heyeti, tarafların sunumlarını desteklemek için uygun görürse her zaman ilave belgelerin ibrazına ya da tanıkların ve bilirkişilerin dinlenilmesine ve diğer usuli işlemlerin yapılmasına karar verebilir. Hakem Heyeti, tarafların, tanıkların ve bilirkişilerin dinlenilmesinden kaynaklanan masraflara katkıda bulunmalarına karar verebilir (m R44.3, II). Hakem Heyeti, bilirkişilerin atanması ve görev tanıtım belgeleri hakkında tarafların görüşünü alır. Hakem Heyeti, tarafından atanan bilirkişi, taraflardan bağımsız olmalı ve öyle de kalmalıdır. Bu nedenle, taraflara karşı bağımsızlığını etkileyecek herhangi bir durum ortaya çıkarsa bunu derhal açıklamak zorundadır (Tüzük m. R44.3, III).

c. Seri Usul

Birim Başkanı ya da Hakem Heyeti, tarafların da rızasını almak koşuluyla, uygun talimatları kendisinin belirleyeceği seri bir usul saptayabilir (Tüzük m. R44.4).

---

⁵⁸ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 84.

G. ESASA UYGULANACAK HUKUK

Hakem Heyeti uyumsuzluk hakkında tarafların seçtiği hukuka göre, taraflar böyle bir seçim yapmamışlar ise, İsviçre hukukuna göre karar verir⁵⁹. Taraflar, ayrıca, Hakem Heyetini hakkaniyet ve nasafete (*ex aequo et bono*) uygun olarak karar vermekle yetkili kılabilirler⁶⁰.

F. KARAR (HÜKÜM)

Hakem Heyeti kararlarını çoğunlukla alır ve çoğunluğun bulunamaması durumunda başkan tarafından tek başına alınır. Karar, yazılır, üzerine tarih atılır ve imzalanır. Taraflar başka türlü kararlaştırmadıkça karar kısa bir gerekçe ihtiva eder. Hakem Heyeti başkanının imzası yeterlidir⁶¹. Karar imzalanmadan, MSTM Genel Sekreteri'ne gönderilir. Genel Sekreter, karar üzerinde salt şekle ilişkin düzeltmeler yapabilir ve Hakem Heyeti'nin dikkatini bazı temel prensiplere çekebilir⁶². Muhalefet şerhleri MSTM tarafından resmi olarak tanınmaz ve taraflara tebliğ edilmez (Tüzük m. R46, I).

MSTM Kalemi tarafından tebliğ edilen kararlar kesindir ve tarafları bağlar. Tarafların İsviçre'de ikametgâhları, meskenleri yahut işyerleri yoksa ve onlar iptal yollarını başlangıçta ya da daha sonra açıkça hariç tutmuşlarsa, MSTM tarafından verilen karara karşı iptal yoluna başvurmak suretiyle karşı koyamazlar⁶³.

III. İSTİNAF TAHKİM USULÜNE İLİŞKİN HÜKÜMLER

MSTM'ye istinaf tahkim usulü için de başvurulmaktadır. Bu bağlamda, özellikle disiplin meseleleri⁶⁴, doping⁶⁵ ve atletlerin seçimi ve nitelikleri

⁵⁹ Simma, s. 26.

⁶⁰ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 87; Küçükgüngör, Milletlerarası Tahkim, s. 19; Keçeciler, s. 93.

⁶¹ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 92.

⁶² Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 93.

⁶³ Kaufmann-Kohler/Baertsch, s. 94.

⁶⁴ Paulsson, s. 47.

⁶⁵ MSTM'de görülen uyuşmazlıklar arasında en sık rastlanılanın dopinge ilgili olduğu ifade edilmiştir. Bkz. Martens, Dirk-Reiner, CAS Landmark Decisions,

hakkında verilen kararlara karşı istinafa gidilebilmektedir⁶⁶. Bunun yanı sıra, spor kulüpleri ile diğer federasyonlar arasındaki uyumsuzluklarla ilgili olarak da istinaf yoluyla MSTM'ye başvurulması mümkündür⁶⁷. Tarafların istinaf tahkim usulüne başvurabilmesi için ise öncelikle ortada bir derneğin, bir federasyonun yahut sportif bir kuruluşun kararının bulunması gerekmektedir⁶⁸. İstinaf tahkim usulünün, başvurudan itibaren dört ay içerisinde karara bağlanması gerekmektedir⁶⁹.

MSTM'nin istinaf mercii olarak yetkisi, bir spor teşkilatının ana statüsü, tüzüğü veya talimatlarında, bu spor teşkilatının vereceği kararların istinafinin MSTM nezdinde yapılacağı öngörülmüş olmasından kaynaklanır⁷⁰. Ancak söz konusu hükümler birbirinden farklılık arz etmektedir. Örneğin, FIFA Statüsü uyarınca MSTM'ye başvurmak isteyen tarafın FIFA nezdinde ya da FIFA'ya üye lig veya konfederasyon bünyesinde başvuracağı tüm yasal yolları tüketmiş olması gerekir. Bu süreci tamamlayan kişi son karar kendisine tebliğ edilmesinden itibaren on gün içinde MSTM'ye başvurmalıdır (FIFA Statüsü m. 60)⁷¹. Ülkemizde MSTM'nin istinaf mercii olarak öngörülmesine TMOK Tüzüğü m. 40, TFF Ana Statüsü m. 51 örnek gösterilebilir⁷². İstinaf tahkim usulüne başvurabilmek için ayrıca istinaf

---

The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 235; **Martens**, Dirk-Reiner, C.A.S. Yargılama Sistemi ve Usulleri, III. Oturum Oyuncular ve Kulüpler Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözüm Yolları, I. Uluslararası Spor Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2010, s. 223. MSTM'nin doping konusunda verdiği kararlara ilişkin olarak bkz. OSHÜTZ, Frank, Doping Cases Before the CAS and the World Anti-Doping Code, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 250 vd.; **Kane**, s. 467 vd.

⁶⁶ **Blackshaw**, s. 67; **Keçeciler**, s. 85.

⁶⁷ **Keçeciler**, s. 91.

⁶⁸ **Gilson**, s. 506.

⁶⁹ **Gilson**, s. 506; **Keçeciler**, s. 109.

⁷⁰ **Erten**, Rifat, Milletlerarası Özel Hukukta Spor, Ankara 2007, s. 240; **Bozkurt**, s. 168.

⁷¹ **Keçeciler**, s. 105.

⁷² **Akgül**, s. 213, dn. 11.

davacısının ilgili spor federasyonu veya spor kuruluşu içinde yer alan hukuki itiraz yollarının tümünü tüketmiş olması gerekmektedir⁷³.

İstinaf tahkim usulüne başvurulabilmesi için konulması gereken şartın şu şekilde olması tavsiye edilmiştir: “...tarafından alınan bir karara karşı, münhasıran Lozan/İsviçre’de yerleşik Spor Tahkim Mahkemesi’ne istinaf usulüyle başvurulabilir. Bu tahkim mahkemesi uyuşmazlığı Spor Tahkim Kuralları çerçevesinde nihai olarak çözümlenecektir. İstinafa başvuru süresi, istinafa konu kararın tebliğinden itibaren yirmi bir gündür.”⁷⁴.

MSTM istinaf yoluyla spor tahkim mahkemesi olarak sporla ilgili uyuşmazlıklarda son sözü söylemesi ve verdiği kararların çok nitelikli olması⁷⁵ nedeniyle dünya çapında haklı bir üne kavuşmuştur. Bu nedenle MSTM, sporla ilgili uyuşmazlıklar bakımından dünya istinaf mahkemesi olarak görülmektedir⁷⁶.

Tarafların aralarında yapacağı sözleşme ile hakem kararlarının istinafa tâbi olmayacağını kararlaştırmalarının mümkün olduğu kabul edilmektedir⁷⁷.

⁷³ **Kraehe**, Christian, The Appeals Procedure Before The Cas, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 99; **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 18.

⁷⁴ **Kraehe**, s. 99, **Akgül**, s. 220.

⁷⁵ Bu yüzden olsa gerek, öğretide MSTM’nin verdiği kararların nihai, bağlayıcı ve yeniden gözden geçirilmeye çok az elverişli olduğu ifade edilmiştir (**McLaren**, Richard H., Sports Law Arbitration by CAS: is it the Same as International Arbitration, Pepperdine Law Review, Volume 29, Issue 1 International Law Weekend-West Symposium, s. 114). Kararların bağlayıcı olmasına karşın taraflardan birinin verilen kararın gereğini kendi isteğiyle yerine getirmemesi durumunda karşı taraf, kararın icra edileceği ülke mahkemesine müracaat ederek icrayı sağlayabilecektir. Bu konuda, Türkiye’nin de taraf olduğu 10.6.1958 tarihli New York Konvansiyonu hakem kararlarının tanınması ve icrası bakımından büyük kolaylıklar sağlamaktadır (**Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 21; **Keçeciler**, s. 105; **Kaufmann-Kohler/Baertsch**, s. 81).

⁷⁶ **McLaren**, Twenty-Five Years, s. 305.

⁷⁷ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 21.

1. İstinaf

Bir federasyonun, bir derneğin ya da sporla ilgili başka bir kuruluşun kararına karşı, şayet söz konusu spor kuruluşlarının tüzüğünde ya da talimatlarında öngörülmüşse ya da taraflar özel bir tahkim anlaşması yapmışlarsa ve istinaf davacısı, istinafa başvurmadan önce ilgili spor kuruluşunun mevzuatında öngörülmüş bulunan ilgili yasal yolları tüketmişse, istinaf tahkim usulüne başvurabilir (Tüzük m. R47, I).

MSTM tarafından verilen bir karara karşı, şayet MSTM, bu kararı verirken birinci derece mahkemesi olarak hareket etmişse ve birinci derece yargılamasına ilişkin kurallarda istinaf yolu açık tutulmuşsa istinaf tahkim usulüne başvurulabilir (Tüzük m. R47, II).

2. İstinaf Dilekçesinin Verilmesi

İstinaf davacısı, MSTM'ye şu hususları içeren bir dilekçe vermek zorundadır⁷⁸:

- Davalı(lar)ın adları ve tam adresleri,
- Aleyhine istinaf başvurusu yapılan kararın bir sureti,
- Davacının istinafa başvuru gerekçeleri,
- Taraflar tek hakeme başvurma konusunda anlaşmış olmadıkça, MSTM'nin hakem listesinden seçilen hakemlerin atanması,
- Şayet caiz ise, gerekçesini göstermek koşuluyla yürütmeyi durdurma talebi,
- MSTM'ye başvuruyu öngören tüzüğün, talimatın veya özel anlaşmanın hükümlerini gösteren bir suret.

İstinaf dilekçesi verilirken, istinaf davacısı, mahkeme kalemine en az 500 İsviçre Frankı tutarında Kalem harcı ödemek zorundadır (Tüzük m. R48, II).

Yukarıda sayılan koşullar istinaf başvurusu yapıldığı anda yerine getirilmemiş olursa, MSTM Kalemi, davacıya, dava dilekçesini tamamlama-

---

⁷⁸ Karş. **Keçeciler**, s. 106.

ması için kısa ve kesin bir süre verir. Bu süre içerisinde eksiklikler tamamlanmaz ise başvuru yapılmamış sayılır (Tüzük m. R48, III).

3. İstinaf Süresi

Federasyonun, derneğin ya da diğer spor kuruluşunun tüzüğünde ya da talimatında yahut tahkim anlaşmasında istinafa başvuru süresi öngörülmemişse, istinaf süresi 21 gündür. Birim Başkanı, tarafların görüşünü aldıktan sonra, süresinden sonra yapıldığı açıkça anlaşılacak bir başvuruyu işleme koymayı reddedebilir (Tüzük m. R49).

4. İstinaf Tahkim Usulünde Hakem Sayısı

Taraflar istinaf tahkim yargılamasının tek bir hakem tarafından incelenmesi konusunda mutabık kalmadıkça yahut taraflar arasında hakem sayısı konusunda anlaşmanın olmaması durumunda davanın özelliklerini dikkate alan Birim Başkanı başvurunun bir hakem tarafından incelenmesine karar vermedikçe istinaf başvurusu üç kişilik hakem heyeti tarafından incelenir. İki veya daha çok istinaf başvurusunun konusu açıkça aynı ise, İstinaf Tahkim Dairesi'nin başkanı, tarafları, bu başvuruların aynı Kurul tarafından incelenmesi konusunda anlaşmaya davet edebilir. Taraflar arasında mutabakat sağlanamazsa İstinaf Tahkim Dairesi başkanı bu konuyu karara bağlar (Tüzük m. R50).

5. İstinaf Başvurusunun Gerekçelenilmesi

İstinaf davacısı, istinaf süresinin dolmasından itibaren on gün içerisinde MSTM'ye olayları özet olarak anlatan ve istinaf başvurusunu yapmayı haklı kılan hukuki sebepleri gösteren ve ayrıca iddialarını dayandırmak istediği diğer ispat vasıtalarını içeren bir dilekçe sunar ya da MSTM Kalemi'ni, istinaf dilekçesinin istinaf başvurusu olarak kabul edilmesi hususunda yazılı olarak bilgilendirir. Bunun yapılmaması durumunda başvuruda bulunulmamış sayılır (Tüzük m. R51, I).

İstinaf davacısı, istinaf dilekçesinde dinletmek istediği tanıkları ve onları hangi konuda tanık olarak dinletmek istediğini, keza uzmanlık alanlarıyla birlikte göstermek istediği bilirkişileri ve talep ettiği diğer ispat

vasıtlarını gösterir. Mevcutsa ve Hakem Heyeti başkanınca da başka türlü kararlaştırılmadıkça, tanıkların yazılı beyanları da istinaf dilekçesine eklenmelidir (Tüzük m. R51, II).

6. MSTM Tarafından İstinaf Tahkim Usulünün Başlatılması

MSTM'yi yetkilendiren bir tahkim anlaşmasının bulunmadığı yahut taraflar arasındaki anlaşmanın söz konusu uyuşmazlıkla bir ilgisinin olmadığı açıkça anlaşılmadıkça, MSTM, tahkimi başlatmak için gerekli bütün tedbirleri alır. Bu anlamda Mahkeme Kalemi, özellikle, istinaf başvurusunu davalıya tebliğ eder ve Birim Başkanı, Tüzüğün ilgili hükümleri uyarınca hakem heyetini oluşturur. Gerekliyse Birim Başkanı yürütmenin durdurulması talebi ile geçici hukuki himaye tedbirleri⁷⁹ hakkında da karar verir (Tüzük m. R52, I).

MSTM, istinaf dilekçesi ile gerekçesinin bir nüshasını kararına itiraz edilmiş makama bilgi vermek amacıyla gönderir (Tüzük m. R52, II).

Tarafların mutabakatı ile Kurul veya henüz oluşturulmamışsa Birim Başkanı prosedürü derhal devam ettirir ve prosedür için uygun talimatları verir (Tüzük m. R52, III).

Taraflardan biri, henüz MSTM tarafından karara bağlanmamış bir istinaf başvurusuyla bağlantılı başka bir istinaf başvurusunda bulunursa, MSTM Hakem Heyeti başkanı ya da o henüz seçilmemişse, Birim Başkanı, tarafların da görüşünü aldıktan sonra, davaların birleştirilmesine karar verebilir (Tüzük m. R52, IV).

7. Davalı Tarafından Hakem Tayini

Taraflar tek bir hakem üzerinde anlaşmış olmadıkça yahut Birim Başkanı başvurunun aciliyet arz ettiği ve bu nedenle uyuşmazlığın tek bir

⁷⁹ Mesela bir sporcunun çok yakın zamanda gerçekleşecek bir müsabakaya katılmasına izin verilmesi (**Kraehe**, s. 103; **Rigozzi**, Antoni, Provisional Measures in CAS Arbitrations, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 228. Geçici hukuki himaye tedbirlerinin çeşitleri hakkında bkz. **Rigozzi**, s. 231-232.

hakemce çözümlenmesi gerektiğine kanaat getirmediğe davalı, istinaf dilekçesinin kendisine tebliğinden itibaren on günlük bir süre içerisinde bir hakem seçebilir. Bu süre içerisinde seçim yapılmazsa, Birim Başkanı, davalı yerine hakem seçer (Tüzük m. R53).

8. MSTM Tarafından Tek Hakemin veya Kurul Başkanı'nın Tayini ve Hakemlerin Teyidi

Tarafların mutabakatı yahut Birim Başkanı'nın kararı nedeniyle tek hakem tayin edilirse, Birim Başkanı, istinaf başvurusu üzerine hakemi tayin eder. Şayet üç hakem tayin edilmişse, Birim Başkanı, Hakem Heyeti'nin başkanını, davalının hakemini ataması üzerine ve hakemlerin de görüşünü aldıktan sonra tayin eder. Taraflarca seçilmiş bulunan hakemler ancak Birim Başkanı'nın onayını aldıktan sonra tayin edilmiş sayılırlar. Söz konusu onaydan önce Birim Başkanı, hakemlerin Tüzük m. R33'te belirtilen şartları taşıyıp taşımadıklarını tespit eder. Hakem Heyeti oluşuktan sonra, MSTM Kalemi, Hakem Heyeti'nin yapısını dikkate alır ve dosyayı hakemlere tebliğ eder. Ancak bunun için tarafların Tüzüğün ilgili hükmü uyarınca masraf avansını ödemiş olmaları gerekir (Tüzük m. R54, I, II).

Geçici tahkimde Hakem Heyeti'ne yardım etmek üzere bir kâtip tayin edilebilir. Kâtibin taraflardan bağımsız olması gerekir. Ona verilecek ücret de tahkim masraflarına dâhildir (Tüzük m. R54, III).

Diğer konularda Tüzüğün çok taraflı tahkime ilişkin hükümleri kıyas yoluyla uygulanmaktadır. Bunun yegâne istisnası, Hakem Heyeti başkanının İstinaf Tahkim Dairesi başkanı tarafından atanmasıdır (Tüzük m. R54, IV).

9. Davalı Tarafın Cevabı- MSTM'nin Yargı Yetkisi

Gerekçeli istinaf dilekçesinin tebliğinden itibaren yirmi gün içinde davalı taraf MSTM'ye cevap dilekçesi sunar. Dilekçede şu hususlara yer verilir⁸⁰:

- Savunma,

---

⁸⁰ Kraehe, s. 101.

- Her türlü görevsizlik iddiası,
- Davalının savunmasını dayandırmak istediği diğer delillerin mevcudiyeti ve tayini hakkında bilgi, buna dinletilmek istenen tanıklar ile bilirkişiler de dâhildir. Hakem Heyeti başkanı başka türlü karar vermemişse ve mevcut ise yazılı tanık beyanı da dilekçeye eklenir.

Davalı, kendisine tanınan süre içerisinde savunmasını sunmasa da Tahkim Hakem Heyeti, yargılamaya devam ederek karar verebilir⁸¹. Davalı, cevap için kendisine verilecek sürenin Tüzüğün ilgili hükmü uyarınca davacının masraf avansını ödemesinden sonra belirlenmesini talep edebilir (Tüzük m. R55, II).

Hakem Heyeti kendi yetkisi hakkında kendisi karar verebilir. Yargılamanın durdurulmasını gerektiren esaslı bir sebep olmadıkça, Hakem Heyeti, bu kararı verirken aynı taraflar arasında aynı uyumsuzluğa ilişkin olarak devlet mahkemesi yahut başka bir tahkim mahkemesi önünde derdest bir davanın olup olmadığını dikkate almaz (Tüzük m. R55, IV).

MSTM'nin yetkisine yönelik olarak bir itirazda bulunulursa, MSTM Kalemi ya da -oluşturulmuşsa- Hakem Heyeti, tarafları MSTM'nin yetkisi hakkında görüşlerini yazılı olarak bildirmek üzere davet eder. Hakem mahkemesi, kural olarak, kendi yetkisi hakkında ya ara kararı verir ya da bu konuyu vereceği hükümde karara bağlar (Tüzük m. R55, V).

10. İstinaf Dilekçesi ve Cevap Dilekçesinin Bir Bütün Oluşturması-Uzlaştırma

Taraflar başka türlü kararlaştırmadıkça yahut Hakem Heyeti Başkanı, istisnai durumlara istinaden başka türlü karar vermedikçe taraflar, taleplerini yahut iddialarını genişletmek yahut değiştirmek hakkına sahip değildir. Gerekçeli istinaf dilekçesi ve cevap dilekçesinin sunulmasından sonra taraflar yeni deliller ileri süremezler⁸².

---

⁸¹ **Kraehe**, s. 101.

⁸² **Bozkurt**, s. 181. Örneğin, bir davada davalı olan yabancı futbolcu, davacı Türk kulübünün sunmuş olduğu belgenin altındaki imzanın kendisi tarafından vekil

Tahkim Hakem Heyeti, uyuşmazlığı yargılamanın her aşamasında arabuluculuk ile sona erdirebilir. Tarafların muvafakatiyle uzlaştıkları konular tahkim kararına dercedilebilir (Tüzük m. R56, II).

11. İstinaf İncelemesinin Kapsamı ve Duruşma

Tahkim Kurulu davaya konu olan vakıaları ve mevzuatı bütünüyle inceleme yetkisine sahiptir. Tahkim Kurulu, itiraz edilen karar yerine yeni bir karar verebilir ya da kararı iptal edebilir ve dosyayı birinci dereceye geri gönderebilir. Dosyanın tebliği üzerine, Hakem Heyeti başkanı, tarafların, tanıkların ve bilirkişilerin dinlenilmesi⁸³ için duruşma tayin eder⁸⁴. Hakem Heyeti başkanı ayrıca istinafa konu kararı veren federasyondan, dernekten yahut spor kuruluşundan dosyanın gönderilmesini isteyebilir. Tüzüğün duruşmaya ve hakem heyeti tarafından talep edilebilecek soruşturma eylemlerine ilişkin hükümleri burada da uygulanır. Tahkim Kurulu, kendisini dava hakkında yeterli bilgiye sahip görürse, taraflara danıştıktan sonra, duruşma yapılmamasına karar verebilir. Taraflar aksini kararlaştırmadıkça duruşmalar kapalı oturumda icra edilir⁸⁵.

Usulüne uygun çağrılmış olmasına rağmen taraflardan biri duruşmaya katılmazsa, Tahkim Kurulu duruşmaya yine de devam edebilir (Tüzük m. R57, IV).

---

tain edilen bir avukata ait olmadığını ileri sürmüştür. Davacı kulüp, dilekçelerinin ekinde sunmadığı vekâleti daha sonra sunmak istemiş, ancak hakemler bunu davanın seyrine etki edecek istisnai bir hal olarak görmemiş ve söz konusu belgenin ibrazı talebini reddetmişlerdir (**Ekiner**, Kısmet, C.A.S Yargılama Sistemi ve Usulleri, III. Oturum Oyuncular ve Kulüpler Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözüm Yolları, I. Uluslararası Spor Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2010, s. 229).

⁸³ MSTM’de tanıkların ve bilirkişinin beyanlarının nasıl değerlendirileceği hakkında geniş bilgi için bkz. **Netze**, Stephan, Exemination of Witnesses and Experts in CAS Hearings. Which Rules Apply to the Exemination of Witnesses and Experts in a CAS Hearings?, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 210 vd.

⁸⁴ Prensip olarak tek duruşma yapılıdır (**Kraehe**, s. 101).

⁸⁵ **Kraehe**, s. 101; **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 19.

12. Esasa Uygulanacak Hukuk

Tahkim Hakem Heyeti, uyuşmazlık hakkında uygulanabilir kurallara ve taraflarca seçilen hukuka göre karar verir ya da böyle bir seçimin bulunmaması durumunda kararına karşı istinaf yoluna başvurulmuş federasyonun, derneğin yahut spor kuruluşunun bulunduğu ülkenin hukukuna göre yahut Tahkim Hakem Heyeti'nin uygulanmasını uygun bulduğu hukuka göre karar verir⁸⁶. Bu seçeneğe genellikle tarafların seçtikleri hukukun Hakem Heyeti tarafından uygulanmasının çok masraflı ve zaman alıcı olması durumunda başvurulur⁸⁷. Bu halde Tahkim Hakem Heyeti yaptığı seçimin gerekçesini kararında gösterir⁸⁸.

13. Karar

Karar çoğunlukla, çoğunluğun sağlanamaması durumunda ise başkanının kararı geçerli olur⁸⁹. Karar yazılır, üzerine tarih atılır ve imzalanır. Sadece Tahkim Kurulu başkanının imzası yeterlidir. Karar kısaca gerekçeyi içermelidir (Tüzük m. R59, I).

Hakem Heyetinin kendisine karşı istinaf yoluna başvurulmuş kararı onayabileceği gibi kaldırarak yeni bir karar da verebilir⁹⁰.

Karar imzalanmadan önce MSTM Genel Sekreterine gönderilmelidir. Sekreter şekle ilişkin hususlarda düzeltme yapabilir ve Tahkim Kurulu'nun dikkatini prensip meselelerine çekebilir. Muhalefet şerhleri MSTM tarafından resmi olarak tanınmaz ve tebliğ edilmez (Tüzük m. R59, II).

İstinaf Tahkim Kurulu, kararın gerekçesini hazırlamadan önce kararın icrası kabil kısmını taraflara bildirebilir. Karar, yazılı olarak iletilmesinden itibaren icra edilebilir hale gelir (Tüzük m. R59, III).

---

⁸⁶ **Kraehe**, s. 102.

⁸⁷ **Kraehe**, s. 102.

⁸⁸ Bu hüküm pratikte IOC, WADA gibi birçok spor kuruluşunun merkezlerinin İsviçre'de bulunması nedeniyle, çoğu uyuşmazlıkta, İsviçre hukukunun uygulanmasına yol açmaktadır (**Akgül**, s. 223).

⁸⁹ **Keçeciler**, s. 109.

⁹⁰ **Kraehe**, s. 103; **Keçeciler**, s. 109.

MSTM Kalemi tarafından tebliğ edilen karar nihai olup tarafları bağlar. Tarafların İsviçre’de ikametgâhları, meskenleri yahut işyerleri yoksa ve onlar iptal yollarını tahkim anlaşmasında açıkça hariç tutmuşlarsa, MSTM tarafından verilen karara iptal yoluna başvurmak suretiyle karşı koyamazlar (Tüzük m. R59, IV).

Kararın icrası kabil kısmı, dava dosyasının İstinaf Hakem Heyeti’ne tebliğinden itibaren üç ay içinde tebliğ edilebilir. Söz konusu süre, Tahkim Kurulu başkanının gerekçeli talebi üzerine İstinaf Tahkim Birim Başkanı tarafından uzatılabilir (Tüzük m. R59, V).

Karar, kararın özeti veya basın bülteni ile davanın sonucu MSTM tarafından yayımlanmaktadır. Ancak bunun için, tarafların kararın gizli kalması konusunda anlaşmamış olmaları gerekir⁹¹.

MSTM tarafından tebliğ edilen karar, taraflar için nihai ve bağlayıcı bir karar niteliğindedir⁹². Kural olarak bu karara itiraz edilemez ve temyiz yoluna gidilemez⁹³. Ancak 1987 tarihli İsviçre Federal Milletlerarası Özel Hukuk Kanunu’nun 190. maddesi hükmü uyarınca hakem kararlarına karşı çok istisnai bazı durumlarda İsviçre Federal Mahkemesi’ne temyiz müracaatında bulunulabilir. Buna göre, mahkemenin gerektiği şekilde teşekkül etmemiş olması, yargılama yetkisine ilişkin hata, talep edilen bir şeye karar vermeme ya da talep edilmeyen bir şeye hükmetme, yargılamada eşit muamele görme ya da savunma hakkının ihlali ve verilen kararın kamu düzenine uygun olmaması gibi sebeplerle hakem kararları temyiz edilebilir⁹⁴. Bu tür sorunlar içeren bir kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde temyiz edilmesi gerekir. Bununla birlikte, İsviçre’de ikametgâhı, mutad meskeni veya ticari işletmesi olmayan taraflar, başlangıçta yapacakları bir

⁹¹ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 20.

⁹² **Krahe**, s. 103.

⁹³ Bununla birlikte birinci derece veya istinaf tahkim usulünde verilen kararlar zor anlaşılakta, eksik yahut muğlak ise veya karar kendi içinde veya gerekçesiyle birlikte değerlendirildiğinde çelişkili hususlar ortaya çıkıyorsa ya da karar yazım veya hesap hataları içermekteyse taraflar kararın yorumlanması için MSTM’ye başvurabilirler (**Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 21).

⁹⁴ **Reeb**, s. 38.

anlaşma ile hakem kararlarının temyize tabi olmayacağını kararlaştırabilirler⁹⁵.

SONUÇ

Spor, çağımızda her geçen gün önemi ve profesyonelleşme düzeyi artan bir sektör haline gelmiştir. Tarihi süreç içerisinde gerek profesyonel ve amatör sporcu gerekse spor kuruluşlarının sayısındaki artış, ulusal ve uluslararası müsabakaların sayısındaki artışı da beraberinde getirmiştir. Bu gelişime paralel olarak sporla ilgili uyuşmazlıklar da çoğalmış ve bu uyuşmazlıkların sporun kendi bünyesine uygun bir biçimde çözülmesini zorunlu kılmıştır. Gerçekten de özellikle uluslararası müsabakalarda ortaya çıkan uyuşmazlıkların bir an önce halledilmesi müsabakaların kaderini etkileyecek niteliktedir. Ne var ki, bu alanda faaliyet gösteren pek çok kuruluşun bulunması ve bunların karar ve uygulamaları arasında ortaya çıkan tutarsızlıklar bu alanda yeknesaklığın sağlanmasına yönelik ihtiyacı artırmıştır. Bu ihtiyaca cevap verecek bir yargı mercii olarak MSTM bu işi üstlenmiştir. MSTM, her ne kadar diğer alternatif uyuşmazlık çözümü yöntemlerine de kapısını kapatmamış ise de özellikle tahkim sağladığı avantajlar ile ön plana çıkmıştır. MSTM bugüne kadar verdiği kararlarla spor hukukundan doğan uyuşmazlıkların süratli ve adil bir biçimde halledilmesi görevini hakkıyla yerine getirmiştir.

---

⁹⁵ **Küçükgüngör**, Milletlerarası Tahkim, s. 21.

Kaynakça

- Blackshaw**, Ian S., *Mediating National and Sports International Perspectives Disputes*, The Hague, 2002.
- Blackshaw**, Ian, *The Court of Arbitration for Sport: An International Forum for Settling Disputes Effectively 'Within the Family of Sport'*, *Entertainment Law*, Vol. 2, No. 2, Summer 2003, s. 61-83.
- Bozkurt**, Murat Nart, *Spor Hukuku Uyuşmazlıklarının Çözümünde Milletlerarası Spor Tahkim Mahkemesi*, ABD, 2010/2, s. 165-190.
- Di Petro**, Domenico, *The Ad Hoc Division of the Court of Arbitration for Sport at the Athens 2004 Olympic Games-An Overview, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 134-159.
- Downie**, Rachele, *Improving the Performance of Sport's Ulmita Umpire: Reforming the Governance of the Court of Arbitration for Sport*, *Melbourne Journal of International Law*, Vol. 12, 2011, s. 315-344.
- Erkiner**, Kısmet, *C.A.S Yargılama Sistemi ve Usulleri, III. Oturum Oyuncular ve Kulüpler Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözüm Yolları (Tartışmalar Kısmı), I. Uluslararası Spor Hukuku Kurultayı*, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2010, s. 227-233.
- Erbsen**, Allan, *The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 441-454.
- Erkiner**, Kısmet, *Lex sportiva!*, Radikal, 26.9.2002.
- Erkiner**, Kısmet, *Spor Hukuku II*, <http://www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber&param=75>.
- Erkiner**, Kısmet, *Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi << C. A. S. >>, 2. B.*, İstanbul 2010, (Kitap).

- Ertay, Şeref/Petek**, Hasan: Spor Hukuku, 2. B., Ankara 2011.
- Erten**, Rifat, Milletlerarası Özel Hukukta Spor, Ankara 2007.
- Fitzgerald**, Mary K., The Court of Arbitration for Sport: Dealing with Doping and Due Process During the Olympics, Sports Lawyers Journal, 2000, Vol. 7, s. 213-242.
- Foster**, Ken, Lex Sportiva an Lex Ludica: The Court of Arbitration for Sport's Jurisprudence, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 420-440.
- Gilson**, Eric T., Exploring the Court of Arbitration for Sport, Law Library Journal, Vol. 98: 3, 2006-28, s. 503-514.
- Güman**, Nihat, Spor Tahkim Mahkemesi Arabuluculuk (Mediasyon-Uzlaştırma) Kuralları, Prof. Dr. Hüseyin Hatemi'ye Armağan, I. Cilt, İstanbul 2009, s. 799-805.
- Kane**, Darren, An Evaluation of the Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 455-477.
- Kane**, Ousmane, The CAS Mediation Rules, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 194-199.
- Kaufmann-Kohler**, Gabrielle/**Baertsch**, Philippe, The Ordinary Arbitration Procedure of the Court of Arbitration for Sport, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 69-98.
- Kaufmann-Kohler**, Gabrielle, Arbitration at the Sydney Olympic Games, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 105-133.

- Keçeciler**, Murat, Uluslararası Spor Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2006.
- Koçak**, Talat Emre, CAS Kararlarına Karşı Başvurulabilecek Kanun Yolları, TamSaha Dergisi, Mart 2007, s. 47.
- Kraehe**, Christian, The Appeals Procedure Before The Cas, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 99-104.
- Küçükgüngör**, Erkan, Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim (The Court of Arbitration for Sport), AÜHFD, 2004/2, s. 1-32, (Milletlerarası Tahkim).
- Küçükgüngör**, Erkan, Spor Hukukunda Uygulanan Tahkim ve Alternatif Çözüm Yöntemleri, BATİDER, 2004/4, s. 47-76.
- Martens**, Dirk-Reiner, C.A.S Yargılama Sistemi ve Usulleri, III. Oturum Oyuncular ve Kulüpler Arasındaki Anlaşmazlıkların Çözüm Yolları, I. Uluslararası Spor Hukuku Kurultayı, Ankara Barosu Yayını, Ankara 2010, s. 211-225.
- Martens**, Dirk-Reiner, CAS Landmark Decisions, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 235-245.
- McLaren**, Richard H., Sports Law Arbitration by CAS: is it the Same as International Arbitration, Pepperdine Law Review, Volume 29, Issue 1 International Law Weekend-West Symposium, s. 100-114.
- McLaren**, Richard H., Twenty-Five Years of The Court of Arbitration for Sport: A Look in the Rear-View Mirror, Marquette Sports Law Review, Vol. 20:2, 2010, s. 305-333.
- McLaren**, Richard, CAS Advisory Opinions, Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 180-193.

- Nafziger**, James A. R., *Lex Sportiva an CAS, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 409-419.
- Netzle**, Stephan, *Exemination of Witnesses and Experts in CAS Hearings. Which Rules Apply to the Exemination of Witnesses and Experts in a CAS Hearings?*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 210-215.
- Oschütz**, Frank, *The Arbitrability of Sport Disputes and the Rules of the Game*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 200-209.
- Oshütz**, Frank, *Doping Cases Before the CAS and the World Anti-Doping Code*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 246-265.
- Panagiotopoulos**, Dimitrios, *Court of Arbitration for Sports*, *Villanova Sports & Ent. Law Journal*, Vol. 6, s. 49-78.
- Paulson**, Jan, *Arbitration of International Sport Disputes, The Substance and Illusion of Lex Sportiva*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 40-49.
- Paulsson**, Jan, *Arbitration of International Sports Disputes*, *HeinOnline-11 Ent.& Sports Law*. 13 1993-1994, s. 12-17.
- Pinna**, Andrea, *The Trails and Tribulations of the CAS*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 386-408.
- Plantey**, Alain, *Independence of the Cas Recognised by the Swiss Federal Tribunal*, *The Substance and Illusion of Lex Sportiva*, *The Court of Arbitration For Sport 1984-2004*, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C.

R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 50-54.

Polvino, Anthony, Arbitration as Preventative Medicine for Olympic Ailments: The International Olympic Committee's Court of Arbitration for Sport and the Future for the Settlement of International Sporting Disputes, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 326-348.

Reeb, Matthieu, The Role and Function of the CAS, The Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Ed.: Ian Blackshaw/Robert Siekmann/Janwillem Soek, Lahey 2006, s. 31-39.

Rigozzi, Antoni, Provisional Measures in CAS Arbitrations, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 216-234, s. 228. Geçici hukuki himaye tedbirlerinin çeşitleri hakkında bkz. RIGOZZI, s. 231-232.

Samuel, Adam/**Gearhart**, Richard, Sportign Arbitration and the International Olympic Committee's Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 313-325.

Simma, Bruno, The Court of Arbitration for Sport, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Ed.: Ian Blackshaw/Robert Siekmann/Janwillem Soek, Lahey 2006, s. 21-30.

Şanlı, Cemal, Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, 3. B., İstanbul 2005.

Vrijman, Emile, Experiences With Arbitration Before the CAS: Objektive Circumstances or Purely Individual Impressions?, The Substance and Illusion of Lex Sportiva, The Court of Arbitration For Sport 1984-2004, Edited by Ian S. Blackshaw/Robert C. R. Siekmann/Janwillem Soek, T.M.C. Asser Press, Lahey 2006, s. 63-68.

Kısaltmalar Cetveli

ABD	: Ankara Barosu Dergisi
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Bkz.	: bakınız
e.t.	: erişim tarihi
IOC	: International Olympic Committee
m.	: madde
No.	: Numara
s.	: sayfa
TMOK	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
vd.	: ve devamı
Vol.	: Volume
WADA	: World Anti-Doping Agency